

AATE, PETOS, RAKKAUS

Draamasarja Punainen kolmio kertoo Suomen tunnetuimman kommunistin Hertta Kuusisen ja ministeri Yrjö Leinon raastavan rakkaustarinan.

*Teksti: Pilvi Meriläinen
Kuvat: Yle Kuvapalvelu /
Hannu Kettunen*

Punainen kolmio tulkitsee myös maamme lähihistoriaa mielenkiintoisen poleemisesti ja vastaa kysymykseen: kuinka Suomi vältti ns. rauhanomaisen siirtymisen sosialismiin. Tapahtumat sijoittuvat vuosiin 1934-1948.

Tarina perustuu todellisiin henkilöihin, mutta on tekijöidensä tulkinta Hertta Kuusisen ja Yrjö Leinon rakkaudesta ja maamme lähihistoriasta.

Sarja alkaa sunnuntaina 13. joulukuuta Yle TV1:n Kotikatsomossa.

"Asiat ovat voineet mennä näin"

- Punaisen kolmion vastaanotto jännittää, mitä siitä kirjoitetaan, löytääkö sarja katsojat, synnyttääkö se keskustelua? Kun olen syksyn kiertänyt puhumassa romaaniistani Hertasta (Otava 2015), tiedän, että ainakin Hertta Kuusinen kiinnostaa, kertoo ohjaaja Heidi Köngäs.

- Sarjassahan on kyse nuoren Hertan vaiheista ja valinnoista joissa aate, petos ja rakkaus risteilevät.

Köngäksen mukaan Punaisen kolmion kuvaama vaihe Suomen historiassa oli todella draamallinen. Se oli rajujen käännteiden aikaa, joista käytetään aiheellisesti nimitystä Vaaran vuodet. Sitä vaaraa tarkastellaan monelta kantilta. Ensimmäinen oli vaarallista olla kommunisti, sitten heistä itsestään tuli vaarallisia. Sarja on Kuusisen ja Leinon rakkaustarina, suhteen kuvaus, mutta suhteeseen kietoutuu monia käännteitä, jotka ovat koko Suomen historiaa.

- Sarjan teon vaikein vaihe oli käsikirjoituksen kirjoittaminen, tapahtumien puntarointi: Mitä tapahtui todella? Kuka petti ketä? Kuvaamme mahdollisen historiaa; tietyt asiat ovat voineet mennä näin. Kaikki on harkinnan tulosta, sillä pohjatyö on tehty tarkkaan yhdessä käsikirjoittajien Taina Westin ja Leena Virtasen kanssa.

Hertta Kuusinen (Vappu Nalbantoglu) puhuu.

Hertta Kuusinen oli aikanaan valovoimainen ja suosittu kommunistipoliitikko, mutta myös yksi vihatuimmista. Hertan sanavalmius puhutteli radion Pienoisparlamentissa, hän oli aikansa radiojulkis. Sarja hänen vaiheistaan on yritys nostaa keskusteluun jotain sellaista, josta emme tiedä mitään, mutta joka vaikuttaa yhä jossain taustalla.

- Haen kaikissa töissäni sitä, että ihmisten välinen myötätunto lisääntyisi, niin myös Punaisessa kolmiossa. Sarja kuvaa myös kovia kohtaloita, kuten ompelija Martta Koskisen tapauksen.

"Rakkaudessa voi sokeutua totuudelle"

- Punaista kolmiota tehtiin pitkään, joten kannoin kauan sen maailmaa mukana. Se oli mielenkiintoista, mutta myös raskasta, koska sarjassa käsitellään kipeitä aiheita sekä Hertan henkilökohtaisessa elämässä että maamme historiassa, kuvailee Hertta Kuusista esittävä Vappu Nalbantoglu.

- Oli kuitenkin hienoa saada työskennellä upeiden näyttelijäkollegoiden, ohjaaja Heidi Köngäksen ja työryhmän kanssa. Mieleeni ovat jääneet etenkin kuvausmatkat Tallinnaan, jossa tehtiin lastenkotikohtaukset ja Hämeenlinnan vankilamuseoon, jossa kuvattiin vankila-ajanjaksoja. Tunnelma oli autenttinen ja voimakas. Aikakauden julmuus ja köyhyys yllätti.

Hertan ja Yrjön rakkaustarina on hänen mielestään surullinen ja hän olisi toivonut sen päättyvän kauniimmin.

- Hertta on sarjassa Yrjön suhteen aseeton eikä Yrjö ole yhtä viaton rakkaudessaan Herttaa kohtaan. Tätä punaprinsessaa ei valkealla ratsulla kyyditä, Nalbantoglu sanoo.

Nalbantoglu halusi näyttellä Herttaa hänen elämänsä ja ihmisytyttään kunnioittaen riippumatta valinnoista, joita Hertta sarjassa tekee. Hän koki olemassa olleen henkilön roolin vakavampana ja haastavampana.

- Olen iloinen kun sain tehdä näin ison ja haastavan roolin. Hänen mukaansa sarja tuo esiin mm. sen, että ihminen saattaa rakkaudessa sokeutua totuudelle. Ja sen, että valtaa pitävän on

Yrjö Leino (Eero Aho) ja Hertta Kuusinen (Vappu Nalbantoglu).

Hertta ja Riikka-Sisko Kuusinen (Vappu Nalbantoglu ja Annika Poijärvi).

Ohjaaja Heidi Köngäs ja näyttelijä Eero Aho (Yrjö Leino). Työkuva. Heidi Köngäkseltä ilmestyi syyskuussa romaani Hertta (Otava 2015) Hertta Kuusisen ja Yrjö Leinon suhteesta, sen noususta ja tuhosta sodan ja vaaran vuosina.

Punainen kolmio Yle TV1:n Kotikatsomossa 13. joulukuuta alkaen klo 21.05. Uusinta maanantaisin.

oltava äärimmäisen viisas. Viisaus ei tarkoita sitä, että eliminoi kaikki vastustajat.

- Olisi hyvä miettiä, miten toimimme etteivät historian virheet toistuisi. Punainen kolmio voi herättää myös sen ajatuksen.

- Odotan mielenkiinnolla millaisen vastaanoton sarja saa.

"Oliko Leino kovin kommunisti..."

Yrjö Leinon roolissa nähdään Eero Aho, jolle Punainen kolmio on ollut monella tavalla merkittävä.

- Tutustuin Yrjö Leinoon historiategosten, käsikirjoituksen ja tilanteiden kautta. Tiesin, että hän on ollut ministeri mutta en oikeastaan enempää. Hertta Kuusisesta tiesin enemmän. Ja sitten Leinokin alkoi tulla tutummaksi, Aho kertoo.

Hän kuvailee Hertan ja Yrjön rakkaussuhdetta intohimoiseksi, mutta ei ollut yllätys, että se kaatui omaan mahdollisuuteensa.

- Ja oliko Leino kuitenkaan kovin kommunisti, hänhän pettää... Aho toteaa.

Hänelle sarjan teon yksi yllätys on ollut silloinen vakolukoneisto; Etsivä keskuspoliisi ja Valtiollinen poliisi sekä "varjosysteemi" josta kukaan ei tiennyt.

Hän kuvailee Yrjö Leinoa esimerkiksi monisyiseksi äidin pojaksi. Leino on ristiriitainen, äkkipikainen ja turhamainen ja hän osoittautuu ahdistuneeksi ja poliittisesti heikoksi. Ja alkaa juoda.

- Häntä oli hyvin mielenkiintoista näytellä. Erikoisiakin piirteitä: Leino on hyvin pelokas ja bakteerikammainen; hän esimerkiksi pesi käsiään usein ja piti puhdasta nenäliinaa vasemmassa taskussa, koska oikea oli likainen tasku. Sellainen käytös loi jännittävää karaktääriä henkilöön.

- Hertta Kuusisen ja Yrjö Leinon historiallinen rakkaustarina tuo esiin paljon uutta. Eikä aiheesta ole aiemmin tehty tv-sarjaa - hyvin vähän elokuviakin, Eero Aho päättää.